

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Libora Duřu a JUDr. Petra Paludu na neverejnóm zasadnutí 24. novembra 2015 v Bratislave v trestnej veci obvineného Ing. O. P. pre zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona a iné, o sťažnosti prokurátora Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a obvineného Ing. O. P. proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 13. novembra 2015, sp. zn. BB - 4 T 44/2015, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a obvineného Ing. O. P. sa z a m i e t a.

O d ô v o d n e n i e

Uznesením Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 13. novembra 2015, sp. zn. BB - 4 T 44/2015 senát podľa § 79 ods. 3 Tr. por. zamietol žiadosť obvineného Ing. O. P. o prepustenie z väzby na slobodu, podľa § 79 ods. 2 Tr. por. zmenil dôvody väzby obvineného Ing. O. P., narodeného XX. K. XXXX v Košiciach, t. č. vo väzbe v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica tak, že obvinený Ing. O. P. sa ponecháva vo väzbe z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por. a podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dohl'ad probačného a mediačného úradníka nad obvineným Ing. O. P. sa neukladá.

Špecializovaný trestný súd odôvodnil uznesenie tým, že podľa jeho názoru v prípade obvineného Ing. O. P. aj naďalej existuje dôvodné podozrenie zo spáchania stíhaných skutkov

a dôvodnosť podozrenia zo stíhaných skutkov naďalej trvá a je podložená výsledkami dokazovania tak, ako je konštatované v predložennom trestnom spise. Je dôvodné podozrenie, že vyšetrovanej činnosti sa dopustil Ing. O. P. a skutky, pre ktoré bola podaná obžaloba vykazujú znaky trestného činu. Vo veci sú zabezpečené dôkazy, ktoré aj naďalej vedú k podozreniu v rovine rozumnej dôvodnosti podozrenia, že obvinený mohol spáchať skutky tak, ako je uvedené v obžalobe. Toto tvrdenie súdu je odôvodnené najmä výpoveďou obvineného H., L. a ďalších, ako aj veľkého množstva zadovážených listinných dôkazov.

Čo sa týka dôvodov väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. tieto, podľa názoru súdu, trvajú aj v súčasnosti. Je síce pravdou, že obvinený si formálne zaevidoval trvalé bydlisko v Bratislave, ale z jeho výpovede v tomto smere súd nemohol nadobudnúť presvedčenie, že obvinený toto trvalé bydlisko bude mať možnosť aj reálne užívať vzhľadom na situáciu, ktorú obvinený vo svojej výpovedi vo vzťahu k tomuto bydlisku uviedol. Taktiež nie je možné konštatovať, že hlavným záujmom obvineného, po prípadnom prepustení na slobodu, bude nájsť si prácu v Bratislave, zabezpečiť ubytovanie deťom, finančne zabezpečiť celú rodinu a podobne, pretože zo samotného jeho vyjadrenia je zrejmé, že deti navštevujú školu v Bratislave, sám obvinený nevie uviesť s určitosťou, či sa bude môcť zdržiavať v mieste trvalého bydliska a vzhľadom na nevedomosť o aktivitách svojej manželky je pochybné aj jeho tvrdenie celú rodinu finančne zabezpečiť. Na druhej strane je potvrdené, že obvinený preskupoval svoje obchodné aktivity do Českej republiky, kde prevádzal aj značné finančné prostriedky, o čom svedčí podrobná analýza peňažných tokov, založená v trestnom spise. Existuje tak aj v tomto štádiu konania podozrenie, že rozsiahle finančné prostriedky sa môžu nachádzať na účtoch v zahraničí, a vzhľadom na to, že sa obvinený pozná s viacerými zamestnancami renomovaných právnických kancelárií, nie je pre neho problém takéto finančné prostriedky vo svoj prospech využívať.

Čo sa týka dôvodov väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por., tak je potrebné uviesť, že obvinenému bolo v priebehu vyšetrovania vznesené obvinenie pre ďalšie dielčie skutky, ktoré mal páchať v roku 2011. Je dôvodné podozrenie, že mala byť z jeho strany páchaná trestná činnosť po dlhší čas vysoko sofistikovaným spôsobom a vzhľadom na jeho súčasnú situáciu je obava, že pri prípadnom prepustení na slobodu by mohol pokračovať v páchaní trestnej činnosti, a využiť v tomto smere aj svoje kontakty na území Slovenskej, resp. Českej republiky. V konečnom dôsledku súd musí uviesť, že čo sa týka dôvodov väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/, c/ Tr. por., od posledného rozhodovania sudcu pre prípravné

konanie, resp. senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, nedošlo k podstatným zmenám, ktoré by odôvodňovali zmenu či zánik dôvodov väzby v zmysle citovaného zákonného ustanovenia.

Na druhej strane dospel súd k záveru, že v prípade obvineného Ing. O. P. pominuli dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. V tomto smere je potrebné uviesť, že prokurátor podal na obvineného obžalobu, to znamená, že uznal, že výsledky vyšetrovania dostatočne odôvodňujú postavenie obvineného pred súd. Z trestného spisu je zrejmé, že svedkovia aj spoluobvinení boli opakovane vypočutí pred orgánmi činnými v trestnom konaní a taktiež bola v tomto štádiu konania poskytnutá právna pomoc z Českej republiky formou zaobstarania listinných dôkazov a výsluchov svedkov v Českej republike. Z týchto dôvodov má súd za to, že obvinený nemá možnosť pôsobiť na svedkov a spoluobvinených, alebo inak mariť objasnenie skutočností závažných pre trestné stíhanie.

Súd sa zaoberal aj návrhom obhajoby o alternatívne nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka spolu s uložením primeraných povinností a obmedzení. V zmysle § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por., ak je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ alebo c/, môže súd prepustiť obvineného na slobodu, ak s ohľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaného prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným. Podľa názoru súdu v prípade obvineného nie sú splnené podmienky pre použitie tohto zákonného ustanovenia, a to práve vzhľadom na rozsah a charakter trestnej činnosti, ktorá mala byť obvineným podľa obžaloby spáchaná.

Pretože obvinený Ing. O. P. prostredníctvom svojho obhajcu podal na neverejnom zasadnutí žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu, rozhodovanie o tejto žiadosti malo prednosť.

Proti tomuto uzneseniu podal prokurátor sťažnosť, ktorú odôvodnil tým, že sa na rozdiel od súdu nedomnieva, že by vykonaným dokazovaním v prípravnom konaní pominula obava z možného pôsobenia na svedkov a spoluobvinených. Z povahy dokazovania v trestnom konaní najmä zásad ústnosti a bezprostrednosti vyplýva, že vypočúvané osoby opätovne pred súdom vypovedajú o relevantných skutočnostiach. Práve preto je nevyhnutné obmedziť akékoľvek vplyvy na svedkov, ale aj spoluobvinených, ktorí by mohli vypovedať odlišne alebo konfrontačne s ich predchádzajúcimi výpoveďami, čo by sťažovalo aj

objasňovanie doteraz ustáleného skutkového stavu. Okrem toho, že obvinený Ing. P. už kolúzne vplýval aj na svedkyňu, podstatnou skutočnosťou je aj to, že spoluobvinený H. je jeho blízkou osobou, a teda bez obtiaží by mohol vplývať aj na neho, ktorého doterajšie výpovede sú pre obvineného Ing. P. nepriaznivé. Rovnako z povahy veci je zrejmé, že obvinený Ing. P. riadil a koordinoval aj ďalšie osoby v záujme úspešného naplnenia protiprávnej činnosti, čo by rovnako mohol uskutočniť aj naďalej. Z týchto dôvodov je preto dôležité zamedziť vzájomnému osobnému styku obvineného s týmito osobami, ktoré prokurátor navrhol aj vypočúť na hlavnom pojednávaní.

Prokurátor uzatvoril, že z ustálenej judikatúry vyplýva, že pre existenciu zákonného dôvodu kolúznej väzby sa nevyžaduje preukázanie dokonaného kolúzneho konania obvineného, ale postačuje preukázanie takých konkrétnych skutočností, ktoré sú spôsobilé založiť dôvodnú obavu, že obvinený by sa s veľkou pravdepodobnosťou mohol v prípade ponechania na slobode kolúznej povahy dopustiť, ktoré skutočnosti v tomto prípade priamo vyplývajú z doposiaľ zabezpečených dôkazov.

Z vyššie uvedených dôvodov má prokurátor za to, že v zmysle vyššie uvedeného naďalej v tomto štádiu trestného konania pretrvávajú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. a preto navrhuje, aby pri nezmenených ostatných výrokoch prvostupňového súdu najvyšší súd rozhodol o trvaní dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. por.

Proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť aj obvinený Ing. O. P. ihneď po jeho vyhlásení na verejnom zasadnutí, ktorú sťažnosť odôvodnil okrem iného tým, že napriek nepochybnjej existencii formálnej podmienky väzby a podanej obžalobe, ktorá skutočnosť sama osebe predstavuje prejav trvania dôvodného podozrenia, si v rámci sťažnosti dovoľí nesúhlasiť s názorom súdu I. stupňa o pretrvávanií dôvodov tzv. „útekovej“ a „preventívnej“ väzby, ako aj nemožnosťou nahradiť väzbu miernejším prostriedkom.

Je celkom prirodzené, pokiaľ súd vo svojej argumentácii nereflektuje každý jeden obhajobou prednesený argument (ESLP Ruiz Torija v. Španielsko, Georgiadis v. Grécko), avšak za podstatný argument, na ktorý bolo z jeho pohľadu nutné reagovať pri dôvodoch väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. je skutočnosť, že jeho neprítomnosťou by si zhoršil postavenie, konanie by bolo možné viesť proti ušlému a on by stratil možnosť argumentovať

vo svoj prospech, keďže navyše nie je možné (vzhľadom na zákonné predpisy európskeho zatýkacieho rozkazu) účinne sa vyhýbať trestnému konaniu pobytom v Českej republike. Súd I. stupňa taktiež vôbec nereagoval na jeho rodinné a sociálne väzby na území Slovenskej republiky, ktoré neumožňujú prisvedčiť možnosti, že by vyhýbaním sa trestnému stíhaniu nedbal na stratu kontaktu s jeho rodinou, najmä deťmi.

V rámci obavy z pokračovania v obdobnej trestnej činnosti predstavujúcej väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nie je možné požadovať 100 % istotu, že nespácha nikdy žiadny trestný čin. V rámci riešenia kolízie všeobecného záujmu na dosiahnutí účelu trestného konania s jeho záujmom na zachovaní osobnej slobody do právoplatného meritórneho rozhodnutia v otázke viny však musia vo výraznej a špecifickej miere prevyšovať dôvody poukazujúce na možné pokračovanie v obdobnej trestnej činnosti nad dôvodmi proti takejto obave. Samotný dlhší časový odstup od spáchania skutku je prvým faktorom automaticky pôsobiacim proti uznaniu existencie obavy z pokračovania v trestnej činnosti, ďalším faktorom sú okolnosti, za ktorých mal byť predpokladaný skutok spáchaný, kde v jeho prípade napriek predpokladanému sofistikovanému spáchaniu je zrejmé, že podľa obžaloby vyžadovalo tak spáchanie skutku ako aj logicky jeho pokračovanie stupeň utajenia, neznalosť pracovníkov daňových úradov, vyšší počet zapojených právnických ako aj fyzických osôb a podobne. V súčasnosti aj vzhľadom na prebiehajúce trestné konanie bez ohľadu na otázku viny či neviny nie je možné v jeho prípade konštatovať existenciu podmienok na ďalšie páchanie práve takto rozsiahlej trestnej činnosti a to ani v jej menšom rozsahu. V súčasnosti nie je štatutárom ani spoločníkom žiadnej obchodnej spoločnosti, založenie novej obchodnej spoločnosti by bolo viditeľné (okrem iného) v zápise na obchodnom registri a je možné mu predísť uložením mu povinnosti spočívajúcej v zákaze vykonávania podnikateľskej činnosti po dobu vedenia trestného stíhania podľa § 82 ods. 1 písm. b/ Tr. por., pričom v súčasnom štádiu trestného konania (po podaní obžaloby) už nie je možné akceptovať tvrdenie, že existuje podozrenie o existencii bankových účtov s peňažnými vkladmi, keďže bolo povinnosťou OČTK s osobitným urýchlením takéto tvrdenia zistiť alebo vyvrátiť (§ 2 ods. 10 Tr. por.). V rámci podanej obžaloby nie sú navrhnuté iné dôkazy, ako už boli zistené a vykonané v prípravnom konaní, a preto nebude v tejto otázke zrejme možné dosiahnuť spoľahlivejšie zistenia.

Poukázal tiež na skutočnosť, že súd I. stupňa sa vôbec nezaoberal jeho argumentáciou ohľadom porušenia základného práva na obhajobu pri úkone podľa § 208 Tr. por., kde v tejto súvislosti predložil v prílohe listiny súvisiace s námietkami a na ich obsah v celosti odkázal.

Záverom poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 119/01, v ktorom vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Odôvodnenie napadnutého uznesenia o jeho ponechaní vo väzbe v časti nenahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. považoval s ohľadom na prednosť miernejšieho inštitútu pred samotnou väzbou za nedostatočné, nakoľko je len paušálne uvedené, že charakter a rozsah predpokladanej trestnej činnosti neumožňuje nahradiť väzbu. V rámci žiadosti o prepustenie, alternatívne o nahradenie väzby však zrozumiteľne argumentoval, že pod dohľadom probačného a mediačného úradníka spolu s primeranými obmedzeniami a povinnosťami podľa §§ 80 ods. 2, 82 ods. 1 písm. a/, c/, d/, e/, f/, h/ Tr. por. je prakticky nemožné v obdobnej trestnej činnosti pokračovať a zároveň je potrebné dôvody väzby vykladať reštriktívne a pokiaľ je možné dosiahnuť účel väzby iným spôsobom v prospech obvineného.

Vzhľadom na uvedené navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky po oboznámení sa so spisovým materiálom podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil výrok uznesenia senátu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica sp. zn. BB - 4 T 44/2015 zo dňa 13. novembra 2015 a sám vo veci rozhodol tak, že ho podľa § 79 ods. 3 Tr. por. prepustí z väzby, alternatívne tak, že sa väzba nahrádza dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným podľa § 80 ods. 1 písm. c/, ods. 2 Tr. por. spolu s uložením primeraných povinností a obmedzení podľa § 80 ods. 2, § 82 ods. 1 písm. a/, c/, d/, e/, f/, h/ Tr. por. a obvinený sa prepúšťa z väzby.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) rozhodujúc o predmetnej sťažnosti podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a zistil, že sťažnosť nie je dôvodná.

Z pripojeného spisu a podanej obžaloby je zrejmé, že obvinený je dôvodne podozrivý z daňového deliktu, ktorý mal páchať po dlhšiu dobu opakovane. V poslednom období presúval ťažisko svojej podnikateľskej činnosti do Českej republiky a s ním aj väčšie finančné obnosy do zahraničia.

Z podanej obžaloby vyplynulo, že skutkov sa mal dopustiť na skutkovom základe uvedenom v napadnutom uznesení.

Tieto skutočnosti senát Špecializovaného trestného súdu správne vyhodnotil ako skutočnosti odôvodňujúce záver, že je tu hrozba úteku u obvineného. Tvrdenia obvineného týkajúce sa dĺžky trestného konania, jeho trvalého pobytu, rodinného života, či údajného oslabenia jeho možnosti obhajovať sa v konaní pred súdom, ak by utiekol alebo sa skrýval a napokon i fakticky nemožného skrývania sa na území Českej republiky pre predpisy o európskom zatýkacom rozkaze, neodôvodňujú zánik väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. V zhode so skutočnosťou trestné konanie trvá už viac než rok, čo je vzhľadom na rozsah a najmä sofistikovaný spôsob páchania stíhanej trestnej činnosti a teda obtiažnosť dokazovania, relatívne krátky čas. Tento dôvod sám osebe nespôsobuje oslabenie obavy z úteku obvineného a jeho skrývania sa, najmä ak, ako správne poukázal prvostupňový súd existuje podozrenie, že obvinený disponuje nielen kontaktmi v zahraničí, ale i finančnými prostriedkami, ktoré by mu mohli zabezpečiť v zahraničí nerušený pobyt. Tieto zistenia orgánov činných v trestnom konaní neoslabujú tento dôvod väzby, ba naopak ho posilňujú a ani tvrdenia obvineného o jeho záujme brániť sa pred súdom osobne, záujme žiť plnohodnotným rodinným životom, či nemožnosť skrývať sa v Českej republike, neposkytujú dostatočnú záruku pred útekem, či skrývaním sa obvineného.

Senát Špecializovaného trestného súdu správne a v súlade so zákonom konštatoval zánik väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por., najmä z dôvodu, že na obvineného Ing. O. P. bola podaná obžaloba, dokazovanie v prípravnom konaní bolo ukončené a niet teda obavy, že by obvinený mohol mariť objasňovanie skutočností dôležitých pre trestné konanie. Doposiaľ vykonané dokazovanie je závažnou prekážkou existencie tohto väzobného dôvodu, ktorý by podľa názoru najvyššieho súdu mohol opätovne nastúpiť, ak by bolo reálne preukázané, že obvinený Ing. O. P. napriek doposiaľ vykonanému dokazovaniu v štádiu pred podaním obžaloby sa čo i len pokúsil o ovplyvňovanie už vykonaného dokazovania. Pre neexistenciu takých aktuálnych poznatkov a pre úplne vykonané

dokazovanie v prípravnom konaní, je aj najvyšší súd toho názoru, že v tomto štádiu konania tento väzobný dôvod pominul.

Napokon senát nepochybil, keď pretrvávajúce dôvody preventívnej väzby zistil najmä v tom, že rozsah a najmä sofistikovaný charakter trestnej činnosti, ktorej detailný popis nemohol byť zadokumentovaný a pre potreby trestného konania ani nebolo nevyhnutné ho dôkazne preukazovať, avšak je podstatou zreteľne sa črtajúcej obavy z možného pokračovania v trestnej činnosti rovnakého alebo podobného charakteru, ako je tá, pre ktorú bola podaná obžaloba. To i napriek tomu, že obvinený v súčasnosti oficiálne nepodniká a nie je štatutárom, či spoločníkom žiadnej podnikateľskej právnickej osoby.

Vzhľadom na to, že väzba je zabezpečovací prostriedok, ktorý má predovšetkým zaistiť prítomnosť obvineného na úkonoch trestného konania, zabrániť mu v ovplyvňovaní dokazovania a v páchaní ďalšej trestnej činnosti alebo v pokračovaní v nej, senát Špecializovaného trestného súdu správne a v súlade so zákonom ustálil u obvineného dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/, c/ Tr. por.

Ako už bolo v minulosti týmto senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uvedené, vzhľadom na charakter trestnej činnosti, ktorej sa mal dopustiť obvinený Ing. O. P., jej závažnosť, rozsiahlosť, sofistikovanosť, účasť množstva osôb na nej, vzhľadom na jej predpokladané následky, ale i skryté osobné i iné väzby obvineného, nie je možné nahradiť väzobné dôvody ani dohľadom mediačného a probačného úradníka, ktorý sa vzhľadom na štádium konania javí byť nedostatočný pre zaistenie účelu trestného konania. Len samotný dohľad tohto úradníka nedokáže zaručiť prítomnosť obvineného v konaní pred súdom pre už uvedené obavy, ktoré sa nedajú eliminovať ani primeranými obmedzeniami, ktorých uloženia sa obvinený dožaduje. So zreteľom na ustanovenie § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. možno teda konštatovať, že dohľad mediačného a probačného úradníka nemožno uložiť pretože s ohľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaného prípadu nemožno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným.

Pokiaľ ide o námietky týkajúce sa zistení obhajoby pri preštudovaní vyšetrovacieho spisu, tieto neovplyvňujú podstatu obvinenia i väzobné dôvody. Súd prvého stupňa sa nimi môže a bude zrejme zaoberať pri predbežnom prejednaní obžaloby podľa §§ 243 a 244 Tr. por.

Z týchto dôvodov i Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd rozhodujúci o sťažnostiach obvineného Ing. O. P. a prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, nezistil pochybenie v napadnutom rozhodnutí a preto sťažnosti podané proti nemu ako nedôvodné podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 24. novembra 2015

JUDr. Peter K r a j č o v i č, v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Peter Paluda

Za správnosť vyhotovenia: Gabriela Protušová